

Univerzitet u Novom Sadu

Fakultet tehničkih nauka

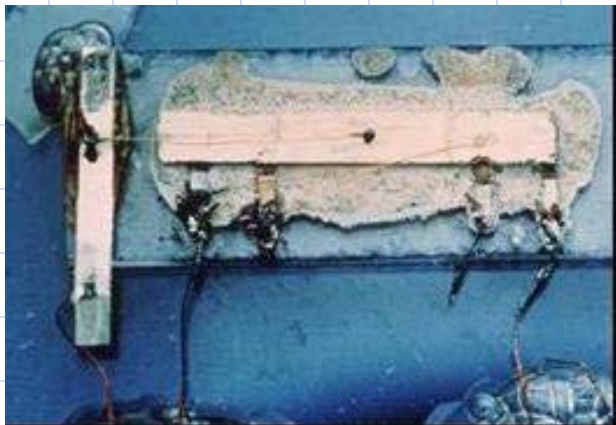
Odsek za računarsku tehniku i
računarske komunikacije

Prekidačka kola

Motivacija, koncept, osnovna kola

- ❖ Svedoci smo brzog razvoja integrisanih kola
- ❖ Da li je sve počelo sa integrisanim kolima?

First Integrated Circuit (1958)
10 mm x 1.5 mm
1 transistor

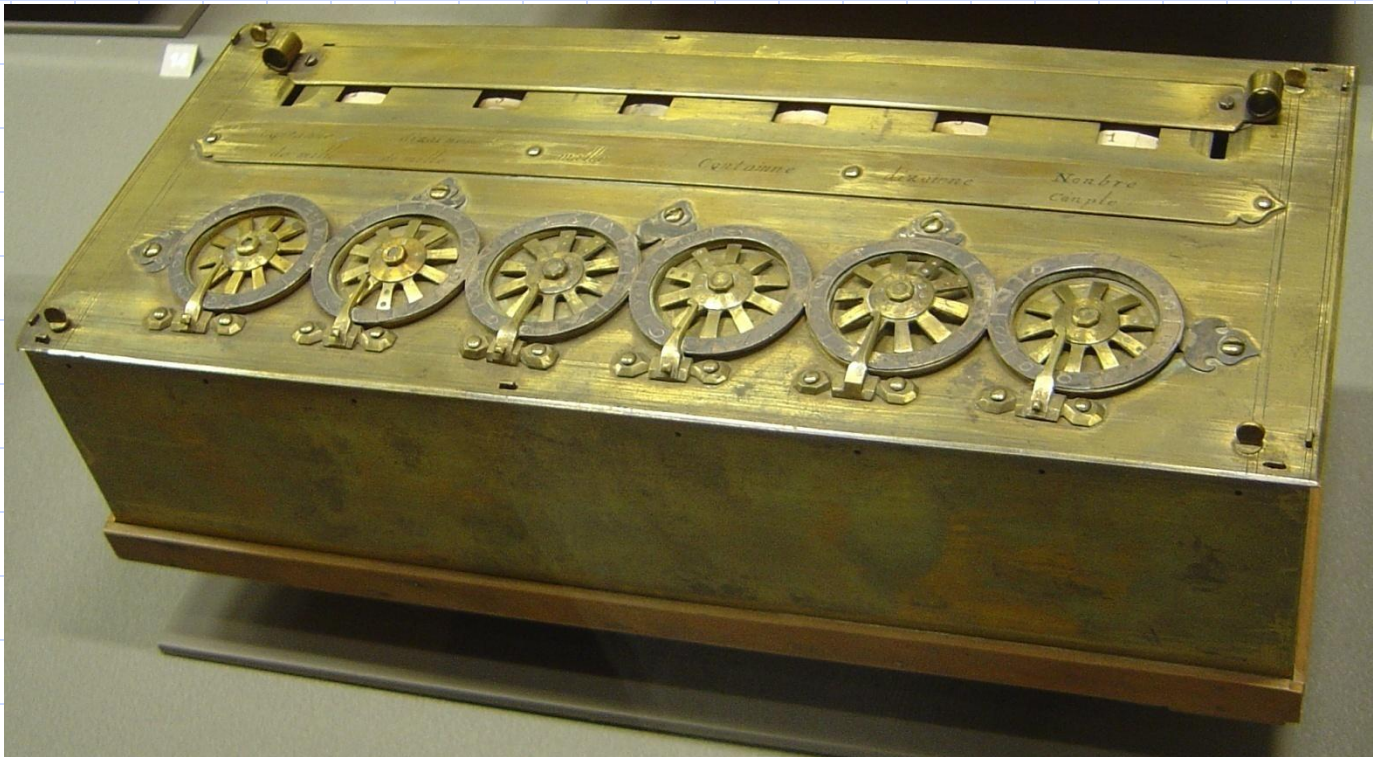

Best Commercial CPU (2014)
541 mm² die size
4.31 billion transistors

Over 56 years, innovation has increased the performance of a chip 4 billion times.

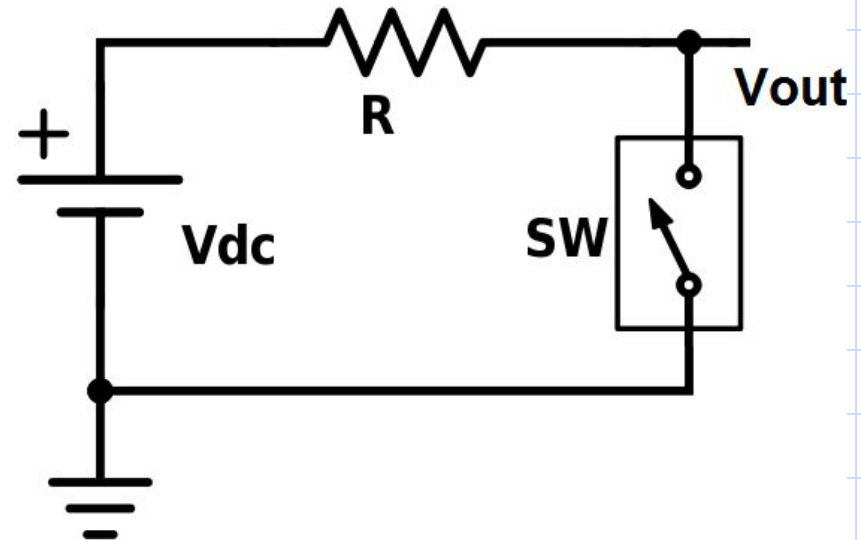
Zašto logika u električnom domenu?

- ❖ Paskalov računar iz 1644 (Blaise Pascal)

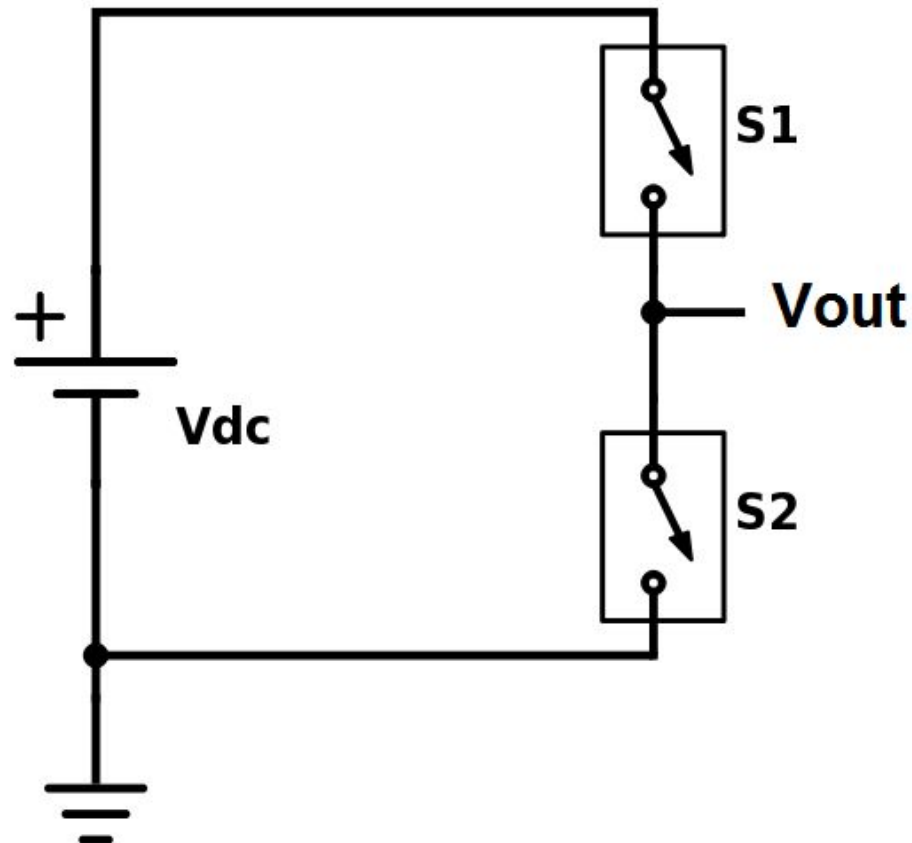
Binarna logika u električnom domenu 1/2

- ❖ 1 bit informacije prezentovati naponskim signalom
- ❖ Da električno kolo bude što jednostavnije
- ❖ Da bude pouzdano, ponovljivo, bezbedno...
- ❖ A da smislimo nešto prostije?

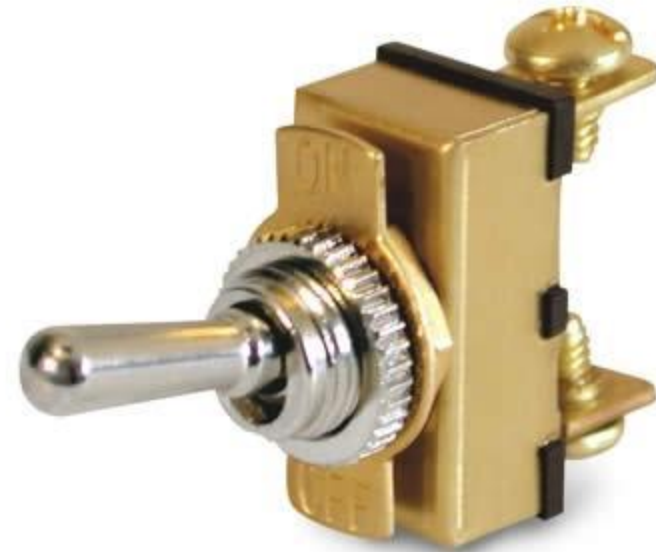
Binarna logika u električnom domenu 2/2

- ❖ Da li ova ideja ima potencijal?

Prekidačke komponente kao osnova digitalne logike

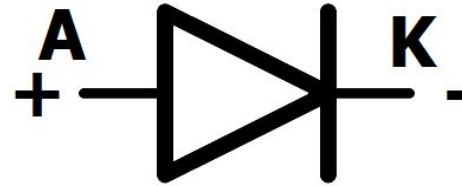
- ❖ Mehanički prekidač.
- ❖ Sa svoja dva stanja - uključeno/isključeno,
- ❖ Uključeno (kratko spojeno) stanje
 $R_x = 0$
- ❖ Isključeno (prekid)
 $R_x = \infty$
- ❖ Omogućava strujni tok u oba smera!
- ❖ Idealne karakteristike!
- ❖ Problemi:
- ❖ Brzina
- ❖ Mehaničkog oscilovanja kontakta,(bouncing)
- ❖ Nije električno upravljiv

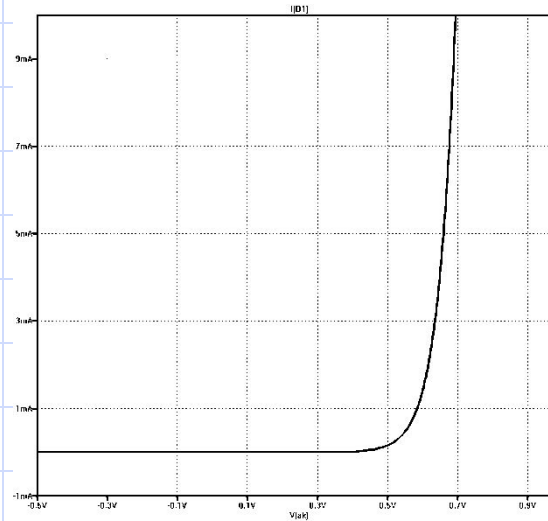

Dioda 1/2

❖ Symbol:

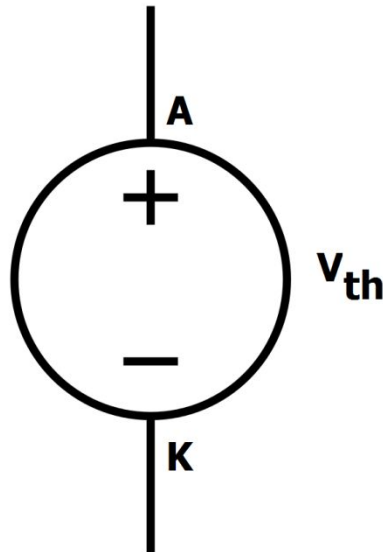
❖ Prenosna karakteristika:

❖ Šta dobijamo ovakvom karakteristikom?

Dioda 2/2

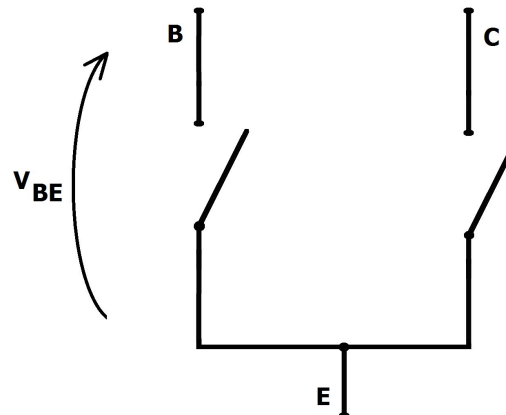
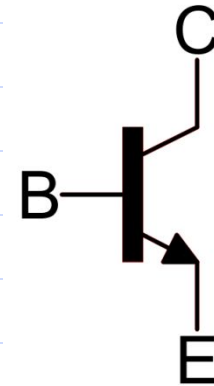
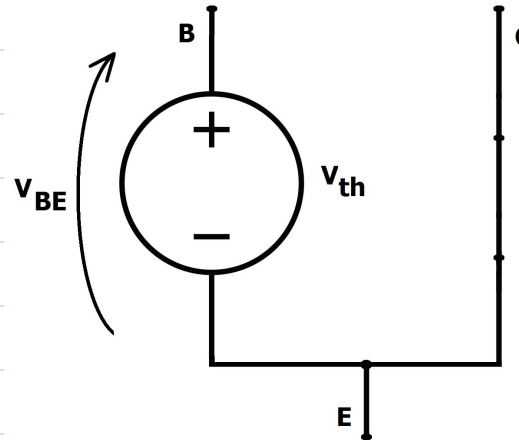
- ❖ $V_{th} \sim 0.6V$
- ❖ $V_{ak} \geq V_{th}$
prekidač uključen
- ❖ $V_{ak} < V_{th}$
prekidač isključen

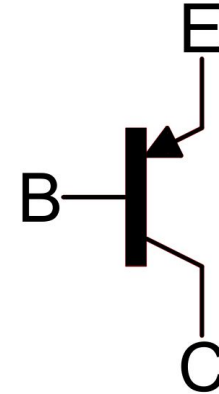
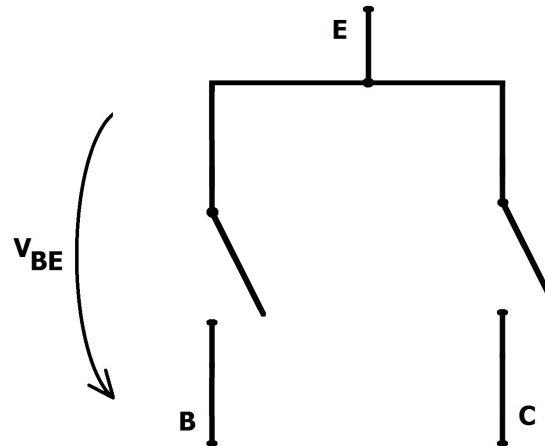
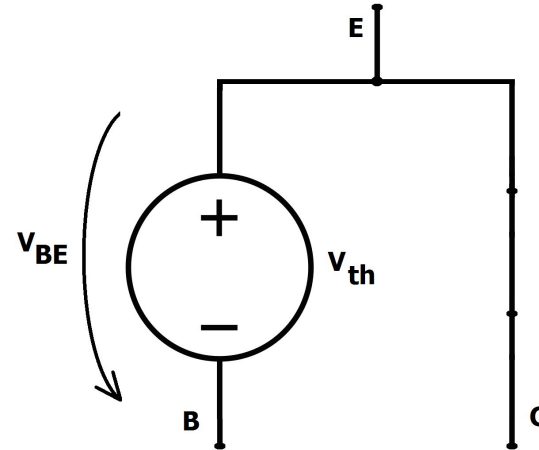
Bipolarni tranzistor NPN

- ❖ Naponom kontrolisani prekidač
- ❖ $V_{be} \geq V_{th}$
prekidač C-E
kratko spojen/uključen
- ❖ $V_{be} < V_{th}$
prekidač C-E
otvoren/isključen

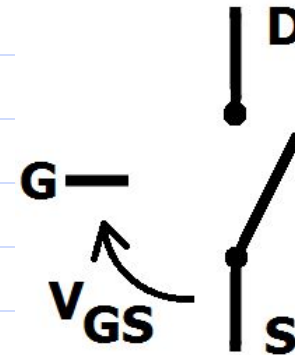
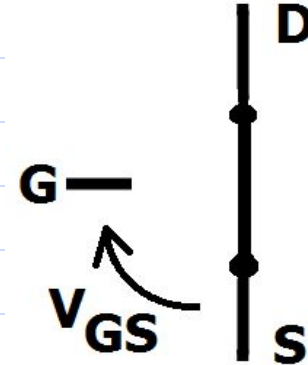
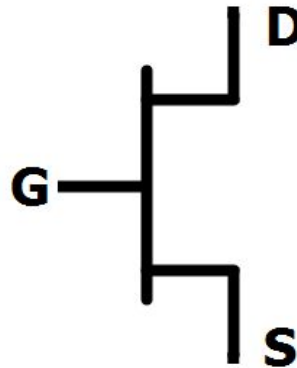
Bipolarni tranzistor PNP

- ❖ Naponom kontrolisani prekidač
- ❖ $V_{be} \leq -|V_{th}|$
prekidač C-E
kratko spojen/uključen
- ❖ $V_{be} > -|V_{th}|$
prekidač C-E
otvoren/isključen

N kanalni MOS FET tranzistor

- ❖ Naponom kontrolisani prekidač
- ❖ $V_{GS} \geq V_{thmos}$
prekidač D-S
kratko spojen/uključen
- ❖ $V_{GS} < V_{thmos}$
prekidač D-S
otvoren/isključen

P kanalni MOS FET tranzistor

- ❖ Naponom kontrolisani prekidač
- ❖ $V_{GS} \leq -|V_{thmos}|$
prekidač D-S
kratko spojen/uključen
- ❖ $V_{GS} > -|V_{thmos}|$
prekidač D-S
otvoren/isključen

